

«Согласовано»
Заместитель директора
по ВР

_____ З.Р.Хасаншина
31.08.2024

«Утверждено»
Директор школы

_____ С.Г.Юсупова
Приказ №173 от 31.08.2024

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА КРУЖКА

«Нур»

ДЛЯ 9-10 КЛАССОВ

(кол-во часов в неделю 2, в год 68 часов)

Составитель: Галимова С.М.

2024-2025 учебный год

Аңлатма язуы

Программа мәктәпнең үсеш программасы һәм өстәмә белем бирү планы нигезендә төзелә. Түгәрәк эше формасында гамәлгә ашырыла. Эш программасы 9-10 нче сыйныф укучылары өчен атнага 2 сәгать исәбеннән төзелә. Барлығы 68 сәгать.

Соңгы елларда республикада татар теленең куллану даирәсе киңәйде, ижтимагый функциясе көчәйде.

Белем һәм тәрбия бирү бер-берсеннән аерылгысыз. Дәрестә алган белемнәрне мәктәптәге түгәрәкләрдә, факультатив дәрестә, электив курсларда камилләштерү, тулыландыру һәм ныгыту бүген көнүзәк мәсьәләләрнең берсе.

Баланың мәктәптән нинди шәхес булып чыгуында, киләчәктә нинди һөнәр сайлавында укыту -тәрбия эшенең роле бик зур. Укытучы баланың сәләтен күрә белергә һәм тиешле юнәлеш бирергә тиеш. Тиешле түгәрәккә яздыруның беренче максаты – баладагы мавыгуларны, омтылышларны үстерү, аңа сәләтен табуда һәм камилләштерүдә булышу. Икенче максат – балада эчке табигый көчләрне үстерү.

Балаларының сөйләм телен үстерү дәрестән тыш оештырылган эшләр аша алып барыла.

Балаларның чиста, төзек әдәби телдә сөйләшәргә өйрәтү, татар сәнгатенә мөхәббәт тәрбияләү, китап укуга кызыксыну уяту, үзләрендә язу теләге уяту максатыннан түгәрәкләр оештырыла.

Программаның максаты:

Балаларның сәнгати һәм эстетик культурасын үстерү, аларга тормышта яхшылык һәм матурлыкны күрергә өйрәтү;

Бурычлар:

- 1) Театр сәнгате белән гомуми таныштыру.
- 2) Театрга нигез салучылар, танылган артистлар белән таныштыру.
- 3) Драма эсәрләрен өйрәнүгә теләк уяту.
- 4) Төрле жанрдагы эсәрләрен сәхнәгә кую аша укучыларның табигатьтән бирелгән сәләтләрен үстерү.
- 5) Сәхнәдә үзенең тоту осталыгын, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен камилләштерү.
- 6) Мәктәп күләмендә оештырылган бәйрәм, тамашаларда актив катнашу.

Программаның актуальлеге

Федераль дөүләт стандартларын гамәлгә ашыру шартларында мөгариф алдына һәр яктан камил, мөстәкыйль һәм ижади шәхес тәрбияләү максаты куелды. Укучыларга дәрестәрдән тыш өстәмә белем бирү дә – заман куйган таләпләрнең берсе. Авторлык программасы әлеге максатка ярашлы шәхесне үстерүгә юнәлдерелгән технология нигезендә эшләнә.

Түгәрәк эше буенча көтелгән нәтижәләр :

- укучы үзен иркен тотарга өйрәнә, психологик яктан ачыла;
- үзенең мавыгуына туры килгән эш белән шөгыйльләнә;
- түгәрәктәге укучылар, укытучы белән аралашу вакытында, эчке дөньясында ачыла, аралашу әдәбенә өйрәнә;
- укучы фикерләргә, үз фикерен дәлилләргә өйрәнә;
- сөйләм телен камилләштерә ;

-әхлак һәм зәвык тәрбиясе ала;

-шәхес булып тәрбияләнә, үз урынын таба;

Түгәрәкнең эш формасы күп төрле, монда укытучының ижади сәләте зур роль уйный. Китап уку, аның турында фикер алышу, кечкенә докладлар төзү, язучы ижатын өйрәнү, шигырь укучылар бәйгеләре оештыру, әдәби -музыкаль монтаж әзерләү, музейларга бару, жирле матбугат белән танышу, һ.б. бик күп төрле эш алымнары бар. Түгәрәкләрдә техник чаралар да кулланы кирәк, эш барышында музыка яңгырату, магнитофон, телевизор, компьютер кулланы эшне тагын да жанландыра.

Түгәрәк эше балаларның күзаллавын киңәйтәргә, аңа яңалык алып киләргә, рухи тәрбия бирергә дә тиеш. Халык авыз ижатын, татар халык педагогикасын кулланы, табигать белән аралашу түгәрәк эшләрен оештырганда укытучыга зур мөмкинлекләр ача.

Программаның эчтәлегә

Татар театрының чишмә башы. Театрга нигез салучылар турында кыскача белешмә. Театр артистлары турында фикер алышу.

Татарстандагы театрлар. Театр артистлары турында белешмә.

“Сәйяр” труппасы, аны оештыручы Габдулла Кариев эшчәнлегә. Беренче татар хатын-кыз актрисасы С.Гыйззәтуллина-Волжская ижаты.

Г.Камал һәм К.Тинчурин - татар театрын оештыручылар. Аларның эшчәнлегенә күзәтү.

Галиәскара Камал исемендәге Татар дәүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия, Курчак театры белән танышу.

Т. Миңнуллинның “Үзем-белән үзем” мажаралы пьесасын сәхнәгә кую. Видеооязмасын карау. Рольләргә бүлешү. Сәхнә бизәлешә өчен декорацияләр, костюмнар әзерләү. Репетицияләр үткөрү. “Үзем-белән үзем” әсәрен укучылар алдында күрсәтү.

“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру.

“Шигъри сәхнә” исемле шигырьләргә сәнгатьле уку конкурсы уздыру. Г. Гыйльмановның “Шүреләләр ни атлы” исемле балалар сәхнәләштергән видеооязманы карау. “Театраль вернисаж” үткөрү.

КАЛЕНДАРЬ – ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

№	Тема	Сәгать саны	Үткәру вакыты		Искәрмә
			План	Факт	
1.	Татар дөнъясында беренче театр оешу, беренче “карлыгачлары” .	1 сәг.			
2.	Татар театрының чишмә башы.	1 сәг.			
3.	Татарстандагы театрлар.	1 сәг.			
4.	Театр артистлары турында белешмә.	1 сәг.			
5.	Габдулла Кариев һәм “Сәйяр” труппасы эшчәнлеге.	1 сәг.			
6.	Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин – татар театрын оештыручылар.	1 сәг.			
7.	Галиәсгар Камал исемендәге Татар дәүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия театры белән танышу.	1 сәг.			
8.	Курчак “Әкият” театры белән танышу.	1 сәг.			
9.	Татар драматурглары.	1 сәг.			
10.	Г.Камалның “Беренче театр” комедиясеннән видеоөзек карау.	1 сәг.			
11.	Т. Миңнуллинның ижаты белән танышу.	1 сәг.			
12.	Т. Миңнуллинның балалар өчен язган әсәрләре белән танышу.	1 сәг.			
13.	Т. Миңнуллинның “Авыл эте Акбай” комедиясен уку.	1 сәг.			
14.	Т. Миңнуллинның “Авыл эте Акбай” комедиясенң видеоязмасын карау.	1 сәг.			
15.	Т. Миңнуллинның “Авыл эте Акбай” комедиясенң видеоязмасын карау.	1 сәг.			
16.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” мажаралы пьесасын уку.	1 сәг.			
17.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” мажаралы пьесасыннан өзек тыңлау.	1 сәг.			
18.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” мажаралы пьесасыннан өзекләр сайлау.	1 сәг.			
19.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” мажаралы пьесасын рольләрен бүлешү.	1 сәг.			
20.	Сәнгатьле уку буенча эш. Әниләр бәйрәменә шигырьләр ятлау.	1 сәг.			

21.	Әни турында жыр өйрәнү.	1 сәг.			
22.	Бәйрәмдә чыгыш ясау.	1 сәг.			
23.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” пьесасының 1нче пәрдәсен рольләргә бүлеп уку.	1 сәг.			
24.	Т. Миңнуллинның “Үзем белән үзем” пьесасының 1нче пәрдәсен рольләргә бүлеп уку.	1 сәг.			
25.	Пьесаның 1нче пәрдәсен рольләргә бүлеп сәнгатьле уку.	1 сәг.			
26.	Пьесаның 1нче пәрдәсен рольләргә бүлеп сәнгатьле уку.	1 сәг.			
27.	Сәхнә серләре. Мимика бирү юллары.	1 сәг.			
28.	Сәнгатьле уку буенча эш.	1 сәг.			
29.	Яңа ел бәйрәменә шигырьләр сайлау.	1 сәг.			
30.	Яңа ел бәйрәменә жырлар, шигырьләр өйрәнү.	1 сәг.			
31.	Сөйләм теленң культурасы	1 сәг.			
32.	Сөйләм теленң техникасы	1 сәг.			
33.	Пьесаның 2 нче пәрдәсен рольләргә бүлеп сәнгатьле уку.	1 сәг.			
34.	Пьесаның 2 нче пәрдәсен рольләргә бүлеп сәнгатьле уку.	1 сәг.			
35.	Сәхнә серләре. Мимика бирү юллары.	1 сәг.			
36.	Образларга керү, актерлык серләре белән танышу.	1 сәг.			
37.	Сәхнәдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.	1 сәг.			
38.	Сәнгатьле уку буенча эш. Спектакль өстендә эш.	1 сәг.			
39.	Спектакль өстендә эш. Сәхнәдә үз-үзеңне тоту.	1 сәг.			
40.	Сәхнә эсәренә музыкаль бизәлеш сайлау.	1 сәг.			
41.	Пьесаның 2 нче пәрдәсенә бию сайлау һәм кую.	1 сәг.			
42.	Пьесаның 2 нче пәрдәсенә бию сайлау һәм кую.	1 сәг.			
43.	“Үзем белән үзем” мажаралы пьесасы өчен костюмнар әзерләү.	1 сәг.			
44.	Пьеса өчен костюмнар әзерләү.	1 сәг.			
45.	Пьесаның 1нче пәрдәсен сәхнәгә кую.	1 сәг.			
46.	Пьесаның 1нче пәрдәсен сәхнәгә кую.	1 сәг.			
47.	Пьеса өчен костюмнар әзерләү.	1 сәг.			
48.	Пьесаның 2 нче пәрдәсен сәхнәгә кую.	1 сәг.			
49.	Костюмнар һәм сәхнә бизәлеше өчен декорация әзерләү	1 сәг.			

50.	Г. Гыйльмановның “Шүреләләр ни атлы” исемле балалар сәхнәләштергән видеоязма карау.	1 сәг.			
51.	Мимика биру юллары.	1 сәг.			
52.	Сәхнәдә уйнау серләре.	1 сәг.			
53.	Пьесалардан өзекләр карау.				
54.	Сәнгатьле сөйләм өстендә эш.	1 сәг.			
55.	Театрны кабатлау. Хәрәкәтләр. Музыка.	1 сәг.			
56.	.Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	1 сәг.			
57.	“Үзем белән үзем” мажаралы пьесасын мәктәп күләмендә сәхнәләштерү	1 сәг.			
58.	“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру	1 сәг.			
59.	“Шигъри сәхнә” исемле шигърьләренә сәнгатьле уку конкурсына әзерләнү	1 сәг.			
60.	“Үзем белән үзем” мажаралы пьесасын мәктәп күләмендә сәхнәләштерү	1 сәг.			
61.	Такмак әйтешле уеннар.	1 сәг.			
62.	Такмак әйтешле уеннар.	1 сәг.			
63.	Җитезлеккә уеннар өйрәнү.	1 сәг.			
64.	Татар халык бәйрәмнәре.	1 сәг.			
65.	Татар халык бәйрәмнәре.	1 сәг.			
66.	Тизәйткечләр. Санамышлар.	1 сәг.			
67.	Тизәйткечләр. Санамышлар. Тел шомарткычлар.	1 сәг.			
68.	Эшлэгән эшләргә нәтижә.	1 сәг.			

Укучылар өчен әдәбият

- 1.“Мәктәп сәхнәсе” сериясеннән китаплар.
- 2.Татар әдәбиятыннан хрестоматияләр, 5-9 сыйныф, Казан, ”Хәтер”нәшрияты,1999.
- 3.Әдәпләлек дәрәсләре (хрестоматия). Фәнни редакторы профессор Р.А.Низамов. Казан: Мәгариф, 2000.
- 4.Могҗизалы мәктәп сәхнәсе.Казан:Мәгариф,2003.
- 5.”Мәктәп китапханәсе” сериясе томлыклар
- 6.”Әнҗе чәчтем” сериясеннән фольклор җыентыклары.
- 7.Татар балалар әдәбиятыннан хрестоматия.Төзүче- авторлары Л.И.Минһажева,И.И.Мияссарова,Казан-“Хәтер” нәшрияты,2004
- 8.Табышмаклар.

9..Мәкальләр.